

Begrepp och språkbruk

Det här dokumentet förklarar språk, formuleringar och uttryckssätt som används inom Parasport Sverige.

Parasport Sverige 2023-09-14



Parasport Sverige

Parasport Sverige är en paraplybenämning som omfattar Svenska Parasportförbundet, Sveriges Paralympiska Kommitté och Special Olympics Sverige.

Parasport Sveriges målgrupper är:

- personer med rörelsenedsättning
- personer med synnedsättning
- personer med intellektuell funktionsnedsättning

Parasport och paraidrott

Riksidrottsförbundet, tillsammans med Parasport Sverige och Svenska Dövidrottsförbundet, gjorde hösten 2022 en begreppsöversyn där följande definition av parasport och paraidrott beslutades:

Parasport och paraidrott är samlingsnamn om och av idrotter och idrottsverksamheter som riktar sig till **personer med rörelsenedsättning, synnedsättning och intellektuell funktionsnedsättning.**

Idrottare med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) finns inom parasporten och inom övriga idrottsrörelsen. Svenska Parasportförbundet har tillsammans med övriga specialidrottsförbund ett ansvar att eftersträva inkluderande idrott för denna målgrupp.

Det är vanligt att idrottare med NPF även har en intellektuell funktionsnedsättning. Dessa idrottare räknas då till ovan definition av parasport. Idrottare med NPF som inte uppfyller kriterierna för intellektuell funktionsnedsättning är inte en del av begreppet parasport, men kan inkluderas i både träning och tävling på olika nivåer inom parasporten och övriga idrottsrörelsen.

Begreppet **normidrott** används ibland för att förtydliga när vi pratar om idrott som inte är parasport.

Idrott för personer med funktionsnedsättning

Begreppet idrott för personer med funktionsnedsättning innefattar Parasport Sveriges tre målgrupper samt personer med hörselnedsättning enligt Riksidrottsförbundets definition.

Funktionsnedsättning

Parasport Sverige använder ordet funktionsnedsättning i enlighet med Socialstyrelsens rekommendation och definition. Funktionsnedsättning är en varaktig nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga. En funktionsnedsättning kan vara följd av en skada eller sjukdom vid födseln, men den kan också ha uppstått senare i livet. Det finns många olika funktionsnedsättningar.

Parasport Sverige använder **inte** begreppen funktionsvariation eller handikapp när vi talar om våra målgrupper.

Funktionshinder

Enligt Socialstyrelsens definition är funktionshinder den begränsning som en funktionsnedsättning innebär för en person i relation till omgivningen. Det betyder att ett funktionshinder inte är något som en person har. Ett funktionshinder är något som uppstår i mötet med en otillgänglig miljö.

Ett exempel: Om en person har en rörelsenedsättning inte kan ta sig in i en idrottsanläggning eftersom det saknas ramp eller dörröppnare blir personen hindrad i den specifika situationen.

People First

En funktionsnedsättning handlar inte om vad människor är, utan vad människor har. Därför använder Parasport Sverige People First-principen. Principen innebär att i första hand tala om en person och i andra hand om funktionsnedsättningen. Genom att exempelvis säga "idrottare/person med intellektuell funktionsnedsättning" lägger vi fokus på individen. (Motsatsen till denna princip är att säga "en intellektuellt funktionsnedsatt idrottare/person". Så formulerar vi oss **inte**).

Tillgänglighet

Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning innebär att ha tillgång till omvärlden på lika villkor som personer utan funktionsnedsättning. Det kan till exempel innebära tillträde till idrottsanläggningar och tillgång till information om idrottsaktiviteter. Tillgängligheten är ofta en förutsättning för att en person med funktionsnedsättning ska kunna idrotta. Läs mer om tillgänglighet hos Myndigheten för delaktighet [mfd.se](https://www.mfd.se).

Begrepp på engelska

På engelska används följande begrepp om idrottare med funktionsnedsättning:

Athlete with

- physical impairment/disability
- visual impairment/disability
- intellectual impairment/disability
- (neuropsychiatric impairments/disabilities)

Vanligt förekommande förkortningar inom idrottsrörelsen

RF	Riksidrottsförbundet
SOK	Sveriges Olympiska Kommitté
SPK	Sveriges Paralympiska Kommitté
SO	Special Olympics
SF	Specialidrottsförbund
SDF	Specialidrottsdistriktsförbund
IK	Idrottskommitté
IF	Idrottsförening
I	Intellektuell funktionsnedsättning
S	Synnedsättning
R	Rörelsenedsättning
NPF	Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar